

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
 Отдел „Статистически изследвания - Велико Търново“

**ЧУЖДЕСТРАННИ ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
 ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ
 2016 ГОДИНА**

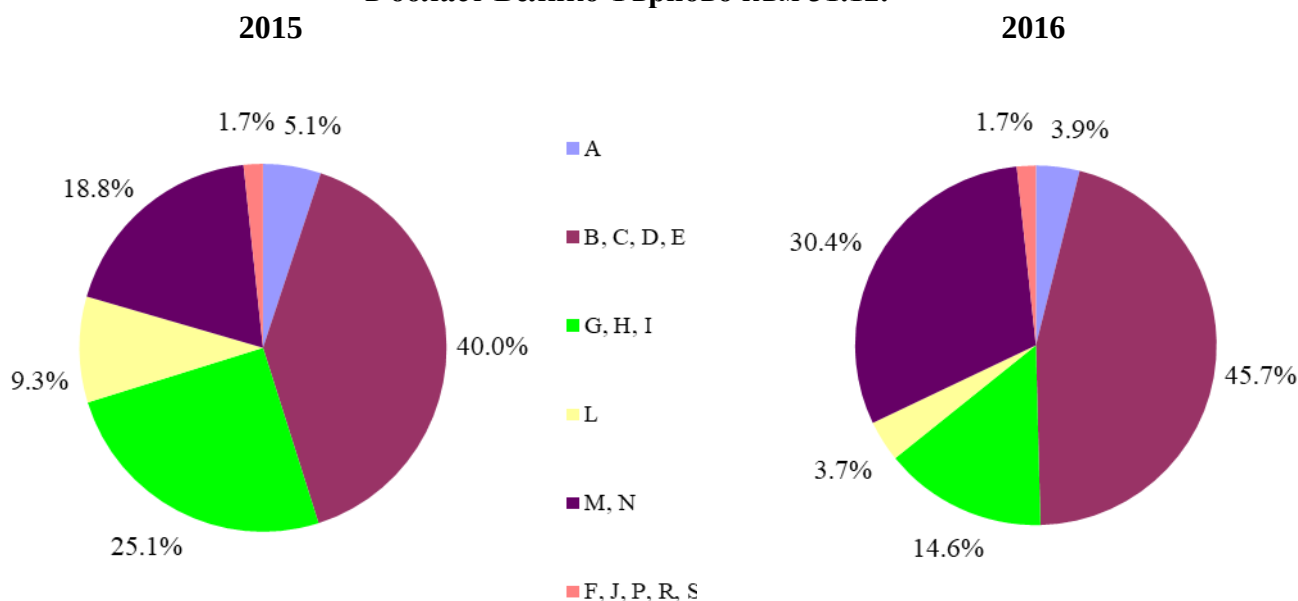
1. Преки чуждестранни инвестиции

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в предприятията от нефинансовия сектор към 31.12.2016 г. за област Велико Търново възлизат на 147.4 млн. евро, което е с 21.1% повече в сравнение с 2015 година.

Област Велико Търново се нарежда на 16-то място в страната по размер на преките чуждестранни инвестиции. Техният дял в общия размер за страната е 0.6% и съответно 15.0% в рамките на Северен централен район.

През 2016 г. най-голяма е стойността на направените чуждестранни инвестиции в промишлеността “Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване” - 67.3 млн. евро, и в сектора на “Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности” - 44.8 млн. евро. Тези две дейности заедно формират 76.1% от общия обем на ПЧИ, а относителният им дял нараства общо със 17.3 пункта спрямо предходната година.

**Фиг. 1. Структура на преките чуждестранни инвестиции в предприятията
 от нефинансовия сектор по икономически дейности
 в област Велико Търново към 31.12.**

Икономически дейности по сектори (КИД-2008):

A - Селско, горско и рибно стопанство

B, C, D, E - Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване

G, H, I - Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство

L - Операции с недвижими имоти

M, N - Професионални дейности и научни изследвания; Административни и спомагателни дейности

F, J, P, R, S - Строителство, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения; Образование; Култура, спорт и развлечения; Други услуги

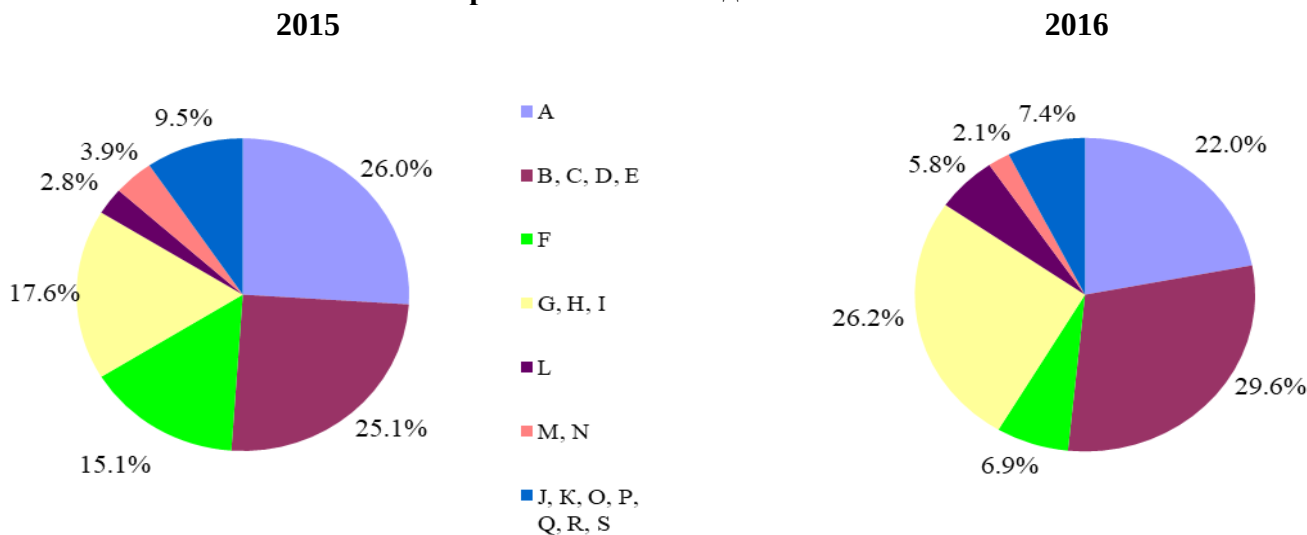
Най-голямо увеличение на ПЧИ в сравнение с 2015 г. е регистрирано в сектор “Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности” - с 95.8%, а най-голямо намаление има в сектор „Операции с недвижими имоти“ - с 51.9%.

През 2016 г. са направени чуждестранни инвестиции във всички общини на област Велико Търново, като най-голям дял има община Велико Търново с 52.6 млн. евро, или 35.7% от всички инвестиции в областта. На второ място по относителен дял на ПЧИ в областта е община Свищов - с 18.4%.

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

През 2016 г. извършените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) във всички сектори на икономиката в област Велико Търново са 360.5 млн. лв. и в сравнение с предходната година намаляват с 28.1%.

Фиг. 2. Структура на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности в област Велико Търново през 2015 и 2016 година

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
Отдел „Статистически изследвания - Велико Търново“

Икономически дейности по сектори (КИД-2008):

A - Селско, горско и рибно стопанство

B, C, D, E - Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване

F - Строителство

G, H, I - Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство

L - Операции с недвижими имоти

M, N - Професионални дейности и научни изследвания; Административни и спомагателни дейности

J, K, O, P, Q, R, S - Създаване и разпространение на информация и творчески продукти;

далекосъобщения; Финансови и застрахователни дейности; Държавно управление; Образование; Хуманно здравеопазване и социална дейност; Култура, спорт и развлечения; Други услуги

Най-голям обем инвестиции в ДМА са вложени в промишления сектор - 106.7 млн. лв., и в сектора на услугите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ - 94.6 млн. лева. През 2016 г. тези сектори заедно формират 55.8% от общия обем разходи за ДМА в областта.

През 2016 г. е регистрирана промяна и в структурата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи по видове. Най-голям относителен дял от общия обем инвестиции в ДМА имат разходите за машини, производствено оборудване и апаратура - 32.9% и за сгради, строителни съоръжения и конструкции - 26.5%. Най-малък относителен дял имат разходите за земя - 11.0%.

В сравнение с предходната година относителният дял на вложените средства за сгради, строителни съоръжения и конструкции намалява със 7.7 пункта, а за закупуване на машини, производствено оборудване и апаратура - с 0.5 пункта. Същевременно нарастват направените инвестиции за транспортни средства - с 3.7 пункта, за други разходи - с 2.4 пункта и за земя - с 2.1 пункта.

Най-значителни разходи за придобиване на дълготрайни материални активи са извършени в община Велико Търново - 171.6 млн. лв. или 47.6% от общите разходи за областта. Следват общините Свищов и Горна Оряховица, съответно с 15.2 и 12.9%. Най-малък е размерът на направените инвестиции за ДМА в община Златарица - 2.0 млн. лв.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
Отдел „Статистически изследвания - Велико Търново“

Методологични бележки

Чуждестранна пряка инвестиция е всяко вложение, което включва дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие - резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

Обемът на чуждестранната пряка инвестиция в инвестиционното предприятие се определя като сума от:

- чуждестранното участие в собствения капитал на предприятието;
- плюс размера на непогасената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати от чуждестранния инвеститор на инвестиционното предприятие;
- минус размера на неизплатената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати на чуждестранния инвеститор от инвестиционното предприятие.

Разходите за придобиване на ДМА през отчетния период включват фактически извършените разходи за закупуване на земя и за изграждане на сгради, строителни съоръжения и конструкции чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството и други разходи, свързани с придобиването на ДМА.

В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.